Participatie

Gemeenteraad Rheden

Voorstellen

Antea Group:

- Emanuel Borninkhof
- Mirle van Huët
- Naomi Zijderveld

Wat is het doel van deze avond?

- Meenemen voortgang participatienota
- Input ophalen raad visie op participatie t.b.v. de participatienota
- Stand van zaken Jongerenparticipatie

Hoe ziet de avond eruit?

Voortgang participatienota en interactieve sessie (19.45)

Meenemen voortgang participatienota (19.45)

- Waar willen we naar toe?
- Waar staan we nu?
- Uitgangspunten Participatienota
- Wettelijke participatie-eisen
- Veranderende rol van de overheid

Vragen (20.30)

Interactieve sessie: input ophalen voor participatienota (20.40)

- Beantwoorden van stellingen
- *Deze informatie wordt verwerkt in het concept participatienota*

Jongerenparticipatie (21.30)

Meenemen voortgang Participatienota

Gemeenteraad Rheden

Over welke participatie hebben we het vanavond?

- Omgevingswet is de aanleiding om vandaag het gesprek aan te gaan
- Het gaat niet over ‘arbeidsmarktparticipatie’, ‘overheidsparticipatie’, ‘maatschappelijke participatie’
- Participatie is breder dan de Omgevingswet

We hebben het over: *inwoner en stakeholderparticipatie bij voorbereiden, uitvoeren en evalueren van beleid en plannen*

Wat vindt u goede participatie?

Participatienota Rheden: waar willen we naar toe?

Coalitieakkoord Rheden:

- ‘Dichterbij, socialer, groener’
- ‘De gelukkige inwoner’
- Samen en samenwerking
- Betrouwbaarheid
- Integriteit
- Transparantie
- Betrokkenheid
- Bestuurlijke vernieuwing; *‘intensieve inwonersparticipatie vraagt om een heroriëntatie op de bestuurlijke verhoudingen’*

Waar staan we nu?

Participatienota

- In concept klaar
- Scope: participatie bij beleid en plannen in fysiek en sociaal domein
- Op basis van o.a. coalitieakkoord, collegeprogramma, moties, gesprekken met wethouder en ambtenaren, bestaande participatienota's en kennis experts

Participatiehandboek

- In de maak
- Op basis van de kaders uit de nota
- Doelgroep: ambtenaren (bijv. projectleiders) en externe initiatiefnemers

Raakvlakken andere onderdelen programma Omgevingswet

- Omgevingsvisie en Omgevingsplan

Wat zijn de uitgangspunten van de participatienota?

- Geldt voor fysiek en sociaal
- Participatie is…:
  - Duidelijk
  - Eerlijk
  - Flexibel
  - Proactief
  - Respectvol
  - Tijdig
  - Transparant
  - Zorgvuldig

Missen we nog uitgangspunten?

Ga naar MENTI.COM en vul de code in: 6346 1396

Wat zijn de wettelijke participatie-eisen?

Verplichtingen participatie (en communicatie) zijn vastgelegd in:

- Wet Open Overheid (Woo)
- Omgevingswet (alleen fysieke domein)
  - Wet zegt dat er moet participatie plaatsvinden, niet hoe.
  - Motie Nooren
  - Amendement van Eijs
- Wetsvoorstel versterking participatie op decentraal niveau
  - Legt ‘Right to Challenge’ vast in de wet
  - Inspraakverordening > participatieverordening
  - Betreft ook sociaal domein

De wetten versterken elkaar maar hebben ieder een andere tijdspad.

Wat zijn de wettelijke participatie-eisen?

Verplichtingen participatie (en communicatie) zijn vastgelegd in:

- Wet Open Overheid (Woo)
- Omgevingswet (alleen fysieke domein)
  - Wet zegt dat er moet participatie plaatsvinden, niet hoe
  - Motie Nooren
  - Amendement van Eijs
- Wetsvoorstel versterking participatie op decentraal niveau
  - Legt ‘Right to Challenge’ vast in de wet
  - Inspraakverordening > participatieverordening
  - Betreft ook sociaal domein

Welke betekenis heeft participatie voor de instrumenten van de Omgevingswet?

- Omgevingsvisie
- Programma
- Omgevingsplan
- Omgevingsvergunning

De motiveringsplicht en kennisgeving stimuleren het bevoegd gezag tot participatie, de aanvraagvereiste stimuleert de initiatiefnemer.

Participatie en de Omgevingswet

Kerninstrument	Regels	Details	Verantwoordelijk voor volgen van de participatieregels?
Omgevingsvisie:	Motiveringsplicht	Het bevoegd gezag geeft aan hoe zij burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en andere bestuursorganen betrokken heeft bij de voorbereiding en wat er met de resultaten is gedaan.	Bevoegd gezag: Gemeente (raad), Provincie of Rijk
Programma:	Motiveringsplicht	,,	Bevoegd gezag: Gemeente (college van B&W), Provincie, Waterschap of Rijk
Omgevingsplan (Decentrale regel)	Kennisgeving + Motiveringsplicht	• Kennisgeving: gemeente geeft aan hoe zij de participatie zal gaan vormgeven. • Kennisgeving voorafgaand opstellen omgevingsplan, motivatieplicht bij besluitvorming omgevingsplan • In de kennisgeving staat: 1) wie worden betrokken, waarover en wanneer, 2) wat de rol is van het bevoegd gezag en de initiatiefnemer en 3) waar meer informatie beschikbaar komt. • Motiveringsplicht: het bevoegd gezag (gemeente) geeft aan hoe zij burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en andere bestuursorganen betrokken heeft bij de voorbereiding en wat er met de resultaten is gedaan. • Wie de gemeente bij de vroegtijdige participatie betrekt, hangt af van het type omgevingsplan, de aard, de omvang en invloed op de fysieke leefomgeving. • De verplichtingen voor participatie bij het omgevingsplan staan in artikel 10.2 lid 1 en 2 van het Omgevingsbesluit.	Bevoegd gezag: Gemeente (raad)
Omgevingsverordening (Decentrale regel)	Motiveringsplicht		
Waterschapverordening (Decentrale regel)	Motiveringsplicht		
Projectbesluit:	Kennisgeving (+ Motiveringsplicht)		
Omgevingsvergunning:	Aanvraagvereiste participatie	• Initiatiefnemer moet aangeven of en zo ja, hoe deze aan participatie heeft gedaan en wat de resultaten daarvan zijn. • Het bevoegd gezag betrekt deze informatie bij de integrale belangenafweging • Bij een omgevingsvergunning kan het gaan om een binnenplanse omgevingsactiviteit of buitenplanse omgevingsactiviteit *(zie volgend hoofdstuk voor meer informatie)* • *Bij een buitenplanse omgevingsactiviteit kan het bevoegd gezag (gemeente)*	• Initiatiefnemer (is verantwoordelijk voor het naleven van de participatieregels). • Bevoegd gezag heeft bij een omgevingsvergunning een toetsende rol. Bevoegd gezag kan zijn Gemeente, Provincie, Waterschap of Rijk • Voor de gemeente is het bevoegd gezag het College van B&W • Raad kan advies geven bij een buitenplanse omgevingsactiviteit • Bevoegd gezag kan eisen stellen aan de participatie.

Motie Nooren

Motie aangenomen dat: *"[…] een **plicht** ontstaat voor gemeenten, provincies en waterschappen om het **participatiebeleid op te stellen** waarin vastgelegd wordt hoe participatie wordt vormgegeven en welke eisen daarbij gelden, en dit participatiebeleid vast te stellen door respectievelijk gemeenteraad […], en te bevorderen dat de medeoverheden hier zo snel mogelijk mee beginnen, liefst voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet."*

Samengevat:

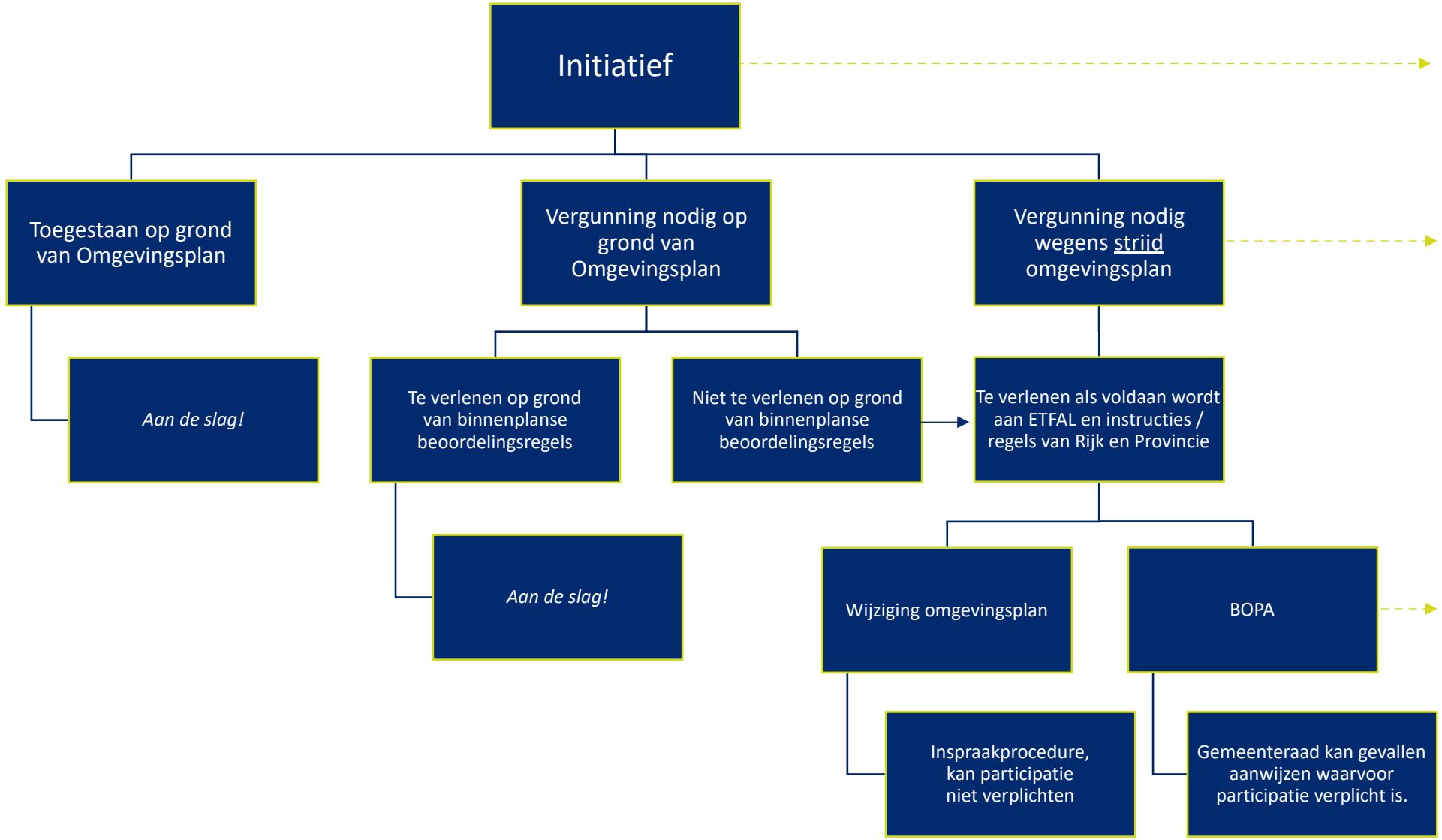
- Gemeente dient kaders, doelstellingen en werkwijze voor participatie in beleid op te nemen.
- Gemeente is verplicht eigen beleid te volgen.

Amendement Van Eijs

*“De gemeenteraad kan gevallen van activiteiten aanwijzen waarbij **participatie van en overleg met derden verplicht** is voordat een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een dergelijke activiteit kan worden gedaan”.*

Samengevat:

- Gemeenteraad dient keuzes te maken voor gevallen waar participatie verplicht is.

- *Het bevoegd gezag mag niet weigeren om een aanvraag in behandeling te nemen, omdat er geen participatie is geweest.*

- *Een omgevingsvergunning kan per definitie alleen worden aangevraagd voor concrete en afgebakende activiteiten.*
- *Er wordt beoogd om zoveel mogelijk af te stemmen met aanvrager voordat de formele procedure wordt gestart.*

wijziging Omgevingsplan:
- *algemene regels; herhaalde toepassing mogelijk*
- *na wijziging OP moet mogelijk nog een omgevingsplan-activiteitvergunning worden verleend*

Bopa:
- *eenmalige toestemming om activiteit uit te voeren*
- *is meteen een omgevingsplan-activiteitvergunning*

Vragen?

Interactieve sessie

Input ophalen voor de Participatienota

Participatieniveau’s

MEEBEPALEN

Bij meebepalen gaat het over samen doen en co-creatie. Deelnemers hebben veel invloed op de keuzes die gemaakt worden (het definitieve besluit ligt bij het bevoegd gezag).

MEEWERKEN

Bij meewerken hebben belanghebbenden een actieve rol en zijn ze onderdeel van het gesprek. Deelnemers hebben invloed op het proces, de inhoud en het resultaat.

MEEDENKEN

Bij meedenken kunnen belanghebbenden hun meningen, ideeën en adviezen delen. Er wordt een inventarisatie gemaakt door vragen te stellen en reacties op te halen.

MEEWETEN

Bij meeweten gaat het om informeren. Goede communicatie met de omgeving is de basis van participatie. Kies de passende boodschap, kanaal en middel voor elke doelgroep.

Voorbeelden participatievormen

- Participatievormen, kanalen en middelen moeten passen bij de beoogde doelgroep
- Voorbeelden van participatievormen:
  - Persoonlijke gesprekken
  - Burgerberaad
  - Enquête
  - Project safari (fysiek met elkaar door projectgebied lopen en kennis delen/ophalen)
  - Informatieavond (fysiek en/of digitaal)

Raadsbesluit Adviesrecht (nov 2022)

5 situaties:

- Het nieuw bouwen van meer dan 10 grondgebonden woningen of appartementen binnen de kleine kernen.
- Het verbouwen van een bestaand pand naar meer dan 30 appartementen binnen de bebouwde kom.
- Het vestigen en / of uitbreiden van een voorziening voor educatieve-, sociale-, medische-, culturele-, levensbeschouwelijke-, sport-, en / of recreatieve doeleinden, buiten de bebouwde kom.
- (Bouw)projecten voor uitbreiding van agrarische bedrijven.
- De aanleg van bovenlokale weg-, spoor-, water-, parkeer- en bijbehorende groen voorzieningen.

Participatieniveau’s toewijzen

Vraag:

Welke participatieniveau zou je toewijzen aan deze verschillende situaties? (meeweten, meedenken, meewerken en meebeslissen).

Ga naar MENTI.COM en vul de code in: 6346 1396

Rol gemeenteraad

Open vraag:

Wat heeft u nodig om m.b.t. het onderwerp participatie en de veranderende rol van de overheid als raadslid te kunnen blijven functioneren?

Ga naar MENTI.COM en vul de code in: 6346 1396

Jongerenparticipatie

Aanleiding = vragen en moties:

- 26 apr 2022- Motie “De jeugd heeft de toekomst – jeugdraad of jongerenpanel?
- 18 jan 2023- Raadsinformatiebrief over afhandeling / voortgang motie
- 20 jan 2023- Schriftelijke vragen van VVD en CDA over de raadsinformatiebrief afhandeling Motie “De jeugd heeft de toekomst – jeugdraad of jongerenpanel?”

Jongerenparticipatie

- Uitgangspunt is dat participatie zorgvuldig wordt ingevuld. Jongeren zijn één van de doelgroepen
- Jongerenparticipatie is onderdeel van de participatienota
- Waarom speciale focus op jongeren?:
  - Worden vaak onvoldoende betrokken / over het hoofd gezien
  - Inclusiviteit verbetert / verrijkt besluitvorming
  - Boeien en binden van jongeren aan de gemeente en omgeving
  - Versterken deelname maatschappij
  - Ruimte bieden voor de thema's die zij relevant vinden
- Hoe?:
  - Jeugdraad is genoemd als mogelijk middel
  - Adviesgevende functie aan de raad

Wat hebben we al gedaan?

- Gesprek met experts over jongerenparticipatie
- Doelstellingen jongerenparticipatie met Raad/Griffie besproken
- Jongeren opgenomen als focusdoelgroep in participatienota
- Plan van aanpak jongerenparticipatie wordt opgesteld
  - Welke rol jeugdraad (vorm/middel) heeft wordt ook onderzocht

Planning (voorlopig)

- Feedback van raad verwerken in concept participatienota (Q1)
- Oriënterende raad Omgevingsvisie (maart)
- Oriënterende raad Omgevingsplan (april)
  - *Input voor participatienota*
- Raadsvergadering Omgevingsplan (april)
  - *Input voor participatienota*
- Participatie met omgeving over participatienota (2023)
- Participatienota naar de raad (2023)
- Ontwikkeling Participatiehandboek (2023)
- Gesprekken participatie in sociaal domein (wordt ingepland)